

DOI: <http://doi.org/10.32750/2024-0241>

УДК 334.467

JEL Classification: O18, P73, R38

Шталь Тетяна Валеріївна

доктор економічних наук, професор

проректор з наукової роботи

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Харків, Україна

ORCID ID: 0000-0003-1256-9854

e-mail: shtaltv@gmail.com

Зайцев Юрій Олександрович

доктор економічних наук, професор

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Харків, Україна

ORCID ID: 0000-0001-8368-8127

e-mail: shanoviy@ukr.net

РОЗВИТОК УРБАНІСТИЧНОГО РЕГІОНУ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ ТА ІНКЛЮЗИВНОСТІ

Анотація. Сучасний розвиток урбаністичних регіонів неможливо уявити без врахування впливу цифрових технологій, що перетворюють як економічну, так і соціальну структуру міст і регіонів. Цифрова економіка стала важливим чинником формування нових можливостей для розвитку урбаністичних територій, що відкриває нові перспективи для економічного зростання, інновацій та зростання життєвого рівня населення. Зокрема, цифровізація має прямий вплив на розвиток інфраструктури, бізнес-середовища, освітніх та соціальних послуг, що дозволяє створювати умови для інклюзивного розвитку. Урбаністичні регіони, з їх розвинутою інфраструктурою, високим рівнем урбанізації та значною концентрацією людських ресурсів, є найбільш сприятливими для адаптації та інтеграції цифрових технологій. Водночас, зростаючий рівень цифрової інклюзії стає важливим елементом забезпечення рівного доступу до ресурсів та можливостей для всіх груп населення, незалежно від їх соціального або економічного статусу. Метою представленої роботи є визначення основних особливостей розвитку урбаністичного регіону в умовах становлення інклюзивності та цифрової економіки. Основні методи представлені в роботі: аналіз, синтез, логічний метод, узагальнення, порівняння, співставлення, дедукції, індукції, графічний метод. Розвиток урбаністичних регіонів в умовах цифрової економіки та інклюзивності потребує не лише ефективного використання сучасних технологій, але й формування стратегій для забезпечення рівних можливостей для кожного мешканця міста чи регіону. Цей процес включає як технологічні інновації, так і соціальні, економічні та культурні аспекти, що забезпечують гармонійний розвиток урбаністичного простору. Загалом, розвиток цифрових технологій дає можливість урбаністичним регіонам вирішувати проблеми, пов'язані з урбанізацією, такими як перевантаженість інфраструктури, забруднення довкілля, високий рівень безробіття, соціальна нерівність та інші. Але разом з тим, це створює нові виклики, які потребують адаптації міських систем і покращення стратегій управління в умовах швидких технологічних змін. Саме тому розвиток урбаністичних регіонів в умовах цифрової економіки та інклюзивності є надзвичайно важливим для побудови стійкої, справедливої та інноваційної урбаністичної моделі, яка б забезпечила зростання як економічного потенціалу регіонів, так і рівність можливостей для всіх категорій населення.

Ключові слова: урбаністичний регіон; цифрова економіка; цифрова трансформація; інклюзія; інклюзивний розвиток; економічний розвиток.

ВСТУП

Урбаністичні регіони, як центри економічного, соціального та культурного розвитку, сьогодні є основними драйверами змін у сучасному світі. З початком цифрової ери та стрімким розвитком новітніх технологій, урбанізація стає не лише процесом фізичного зростання міст, але й інтеграцією новітніх цифрових рішень в усі сфери життєдіяльності. Вплив цифрових технологій на урбаністичний регіон є багатограним і

трансформаційним, охоплюючи різноманітні аспекти, такі як економіка, інфраструктура, управління містом, освіта, охорона здоров'я та навіть культурні процеси.

Цифрові технології здатні суттєво змінювати традиційні підходи до управління міськими територіями, сприяючи зростанню ефективності, скороченню витрат та покращенню якості життя. Від «розумних міст», які інтегрують Інтернет речей для моніторингу та управління інфраструктурою, до використання великих даних для планування і розвитку міського середовища — цифрові технології відкривають нові горизонти для сталого розвитку урбаністичних територій.

Таким чином, вивчення впливу цифрових технологій на урбаністичний регіон є необхідним для розуміння їх ролі в удосконаленні урбаністичного середовища, формуванні «розумних міст» та покращенні якості життя мешканців, що дає можливість краще планувати та реалізовувати стратегії розвитку урбаністичних регіонів у сучасному цифровому світі.

Постановка проблеми. Вплив цифрових технологій на урбаністичний регіон став однією з основних тем для обговорення в наукових та практичних дослідженнях, оскільки урбанізація та технологічний прогрес взаємопов'язані між собою і впливають на розвиток сучасних міст. Сьогодні урбаністичні регіони стикаються з низкою викликів, пов'язаних із швидким ростом населення, забрудненням навколишнього середовища, перевантаженням інфраструктури, високими рівнями безробіття та соціальною нерівністю. Водночас цифрові технології обіцяють стати ефективним інструментом для вирішення цих проблем, проте їх впровадження в міське середовище стикається з певними труднощами та викликами.

Одним із основних викликів є інтеграція новітніх технологій в існуючу урбаністичну структуру. Як цифрові технології, зокрема Інтернет речей, штучний інтелект, великі дані, «розумні» міста та платформи для електронного урядування, можуть бути ефективно впроваджені в міські інфраструктури, що застаріли або недостатньо адаптовані до швидких змін у технологічному середовищі? Яким чином ці технології можуть допомогти в розв'язанні проблем перевантаження міської інфраструктури, несанкціонованого будівництва, екологічних проблем або забезпечення рівного доступу до якісних послуг?

Іншим важливим аспектом є питання доступу до цифрових технологій для всіх верств населення міських територій, оскільки нерівномірний доступ до цифрових інструментів може поглибити існуючі соціальні та економічні розриви. Для деяких соціальних груп, таких як літні люди або особи з низьким рівнем освіти, інтеграція нових цифрових рішень може стати додатковим бар'єром, що обмежує їх можливості для участі в суспільному житті та економічному розвитку.

Також варто зазначити, що впровадження цифрових технологій в урбаністичний регіон вимагає значних інвестицій, чого не завжди достатньо у бюджетах місцевих органів влади. Це загострює питання доцільності та ефективності витрат на технологічні інновації, а також забезпечення сталого фінансування для розвитку цифрової інфраструктури в умовах обмежених ресурсів.

Отже, проблема впливу цифрових технологій на урбаністичний регіон полягає в необхідності ефективної інтеграції новітніх технологій у міське середовище для вирішення актуальних проблем, забезпечення рівного доступу до цифрових послуг для всіх верств населення та створення умов для сталого розвитку міст у цифрову епоху.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розвиток урбаністичних регіонів є важливим аспектом економічного та соціального прогресу в умовах глобалізації та швидких технологічних змін. В умовах цифрової економіки, міста та регіони стають

осередками інновацій, бізнесу, культурних і соціальних змін, де виникають нові можливості для розвитку, але й численні виклики. Водночас, необхідність забезпечення інклюзивного розвитку, тобто такого, що охоплює всі верстви населення та гарантує рівність доступу до ресурсів, інфраструктури і можливостей, набуває особливої актуальності. Цифрова економіка трансформує міські простори, забезпечуючи нові можливості для бізнесу, управління та повсякденного життя громадян. Від впровадження «розумних» технологій у транспорт, енергетику, комунальні послуги до створення цифрових платформ для обміну даними та взаємодії між громадянами і органами влади, цифровізація значно змінює традиційні методи управління містами. Через широкий спектр векторів дослідження представлена проблематика знайшла своє відображення в роботах багатьох авторів, як досліджують різні її аспекти, а саме: В. Геєць [11], М. Геллего-Лосада [5], Дж. Гупта [6], О. Десятнюк [1, 2, 15], Д. Доран [3], О. Кириленко [2], А. Кожина [12], А. Крисоватий [2, 14, 15], О. Кривоніс [13], О. Птащенко [2, 15, 16], Н. Резнікова [16], М. Рубманн [8], Л. Сімків [17], Р. Флоріда [4], Д. Харіей [7], І. Цимбалюк [18] та інші.

Розвиток урбаністичних регіонів в умовах цифрової економіки та інклюзивності має двоякий характер: з одного боку, технології і інновації відкривають безпрецедентні можливості для економічного росту і покращення якості життя, з іншого — створюють нові виклики, пов'язані з нерівністю, соціальним виключенням та кібербезпекою. Для забезпечення сталого розвитку та соціальної рівності в міських територіях необхідно запроваджувати політики, спрямовані на зменшення цифрового розриву, доступність технологій для всіх верств населення, а також на забезпечення захисту даних і кібербезпеки. Інакше ризики цифрового виключення можуть призвести до ще більшого соціального розшарування в урбаністичних регіонах. Представлене підкреслює трансформаційний зміст проблематики, що дає підґрунтя для уточнюючих досліджень.

Мета статті. Метою роботи є визначення особливостей розвитку урбаністичного регіону в умовах цифрової економіки та інклюзивності.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Розвиток урбаністичного регіону є одним із найбільш значущих аспектів сучасного соціально-економічного прогресу. Урбанізація, як процес, що супроводжує глобальний розвиток, продовжує змінювати обличчя міст та їх функціональні можливості. Це явище не тільки свідчить про зростання кількості міського населення, але й відображає комплексні зміни в інфраструктурі, економіці, екології, соціальній сфері та культурі. Сучасні урбаністичні регіони стикаються з багатьма викликами, такими як перевантаження інфраструктури, екологічні проблеми, високий рівень соціальної нерівності, забруднення довкілля та економічні труднощі.

Урбанізація не є лише питанням збільшення чисельності міського населення, вона охоплює більш широкі процеси зміни архітектури, соціальних структур та розвитку економіки. Сучасні міста стають центрами інновацій, наукових досліджень, підприємництва та культури. Водночас урбаністичні регіони повинні адаптуватися до змін, таких як цифровізація, зміна клімату, вимоги щодо сталого розвитку та інші глобальні фактори, які вимагають нових підходів до управління міським середовищем.

Успішний розвиток урбаністичних регіонів потребує інтеграції сучасних технологій, в тому числі інформаційно-комунікаційних та цифрових, що дозволяють підвищити ефективність управління, поліпшити якість життя та забезпечити сталий розвиток. Крім того, важливою складовою розвитку урбаністичних регіонів є забезпечення інклюзивності, тобто рівного доступу до ресурсів, послуг та можливостей для всіх категорій населення.

Саме тому спираючись на теоретичний базис дослідження [1] – [18] зауважимо, що розвиток урбаністичного регіону представляє складний та багатогранний процес, що включає не лише економічні та інфраструктурні зміни, але й соціальні, екологічні та культурні трансформації. Важливо, щоб цей розвиток був збалансованим, інклюзивним та стійким, і відповідав вимогам часу.

Інклюзія, як принцип соціальної справедливості та рівності, набуває особливої важливості в контексті розвитку урбаністичних регіонів, оскільки урбанізація та швидкий розвиток міст часто супроводжуються соціальними розривами, які можуть поглиблювати нерівність між різними групами населення [2], [5], [6], [15], [18]. Впровадження інклюзивних практик може стати ключовим фактором у забезпеченні сталого та збалансованого розвитку міських територій, сприяючи рівним можливостям для всіх верств населення.

Інклюзія в урбаністичних регіонах передбачає створення умов, у яких кожен громадянин, незалежно від свого соціального статусу, віку, фізичних можливостей, етнічної приналежності чи економічного становища, має доступ до всіх можливостей міського середовища [5], [6], [18]. Це включає доступ до освіти, працевлаштування, житла, медичних послуг, а також до культурних і соціальних благ. Інклюзивний розвиток урбаністичних регіонів спрямований на забезпечення рівних прав та можливостей для всіх груп населення.

Інклюзивність може значно сприяти економічному розвитку урбаністичних регіонів:

- створення інклюзивного середовища забезпечує активну участь усіх соціальних груп, зокрема малозабезпечених і маргіналізованих верств населення, в економічному житті регіону, що може значно збільшити робочу силу та забезпечити високий рівень продуктивності;
- інклюзивне середовище створює умови для розвитку малих та середніх підприємств, стартапів, особливо серед молоді та жінок, які можуть бути недостатньо представлені в традиційній економіці. Міста, що підтримують інклюзію, часто стають центрами інновацій, оскільки мають доступ до більш широкого спектру ідей і талантів;
- інклюзивний підхід до розвитку міст також може бути спрямований на забезпечення сталості, оскільки він передбачає врахування інтересів не лише заможних, але й бідніших верств населення. Це може сприяти більш ефективному використанню ресурсів, зниженню соціальних напруг та розривів між багатими і бідними районами.

Соціальна стабільність є важливою умовою для розвитку урбаністичних регіонів. Інклюзивний розвиток сприяє зміцненню соціальної згуртованості та зниженню рівня конфліктів і соціальних напружень [2], [5], [6], [15], [18]:

- існуючи в інклюзивному середовищі, мешканці міст можуть отримати доступ до рівних можливостей в освіті, роботі та здоров'ї, що знижує соціальні розриви між різними групами населення. Це дозволяє зменшити ймовірність соціальних заворушень і конфліктів, що можуть виникнути через економічну нерівність;
- інклюзивні міста можуть забезпечити кращу якість життя для всіх мешканців, завдяки розвитку інфраструктури, доступу до медичних і соціальних послуг, а також комфортного житла [9], [10]. Збереження та покращення середовища для всіх категорій громадян сприяє соціальній гармонії та стабільності.

Урбаністичний розвиток у контексті інклюзії передбачає створення доступної інфраструктури для всіх категорій населення:

- важливим аспектом інклюзивного розвитку є забезпечення доступу до міського транспорту, зокрема для людей з обмеженими фізичними можливостями, а також доступність житла для малозабезпечених верств населення [9], [10]. Створення доступного та комфортного транспорту та житлових умов може покращити якість життя та сприяти розвитку міста як соціально справедливого простору;
- інклюзивність у міських просторах вимагає доступності всіх громадських об'єктів, таких як парки, площі, культурні та спортивні установи, для людей з різними можливостями та потребами. Оскільки міста є центрами культури, бізнесу і соціальної взаємодії, створення безбар'єрного середовища для всіх мешканців є необхідним для розвитку.

Цифрова економіка, як важлива складова розвитку сучасних урбаністичних регіонів, має особливий вплив на інклюзію [1], [2], [14], [15], [16]:

- розвиток цифрових технологій може стати як можливістю, так і викликом для інклюзії. Інклюзивність у цифровій економіці передбачає забезпечення доступу до інтернету, цифрових платформ, онлайн-освіти та інших послуг для всіх верств населення. Без цього ризикуює виникнути цифровий розрив, що поглиблюватиме нерівність;
- створення цифрових платформ для міських послуг, таких як громадський транспорт, медичні послуги, адміністративні послуги, може значно покращити доступність для різних груп населення, включаючи людей з обмеженими можливостями, пенсіонерів або малозабезпечених осіб.

Розвиток інклюзії в урбаністичних регіонах є необхідною умовою для сталого, рівного та гармонійного розвитку міст. Інклюзивний розвиток сприяє економічному зростанню, соціальній стабільності та покращенню якості життя для всіх категорій населення. Однак для досягнення успіху в цьому процесі необхідно впроваджувати комплексні стратегії, що забезпечують рівний доступ до ресурсів, послуг та можливостей у цифровому та фізичному середовищі міста. Інклюзія, в свою чергу, дозволяє зробити міста більш відкритими, доступними і справедливими для кожного мешканця.

Оцінка розвитку урбаністичного регіону в умовах цифрової економіки та інклюзивності потребує використання комплексного методичного підходу, який дозволяє врахувати різні аспекти: економічний, соціальний, технологічний і інклюзивний. Для цього важливо комбінувати як кількісні, так і якісні методи оцінювання, що дозволяють оцінити ступінь інтеграції інклюзивних та цифрових стратегій розвитку в міському середовищі. Саме тому в табл. 1 представимо основні складові методичного підходу оцінювання розвитку урбаністичного регіону в умовах цифрової економіки та інклюзивності.

Таблиця 1

Методичний підхід оцінювання розвитку урбаністичного регіону в умовах цифрової економіки та інклюзивності

Етап	Складова	Характеристика
Аналіз економічних аспектів розвитку	Продуктивність і економічне зростання	Аналіз ВВП регіону, рівень інвестицій у цифрову інфраструктуру, розвиток секторів цифрових технологій і стартапів, число створених робочих місць у сферах, пов'язаних із технологіями
	Інвестиції в інновації та технології	Оцінка інвестицій, спрямованих на розвиток цифрових інфраструктур, таких як мережі зв'язку, смарт-технології для управління міським середовищем, а також рівень інноваційної діяльності підприємств
	Рівень зайнятості в цифрових галузях	Оцінка частки населення, зайнятого в індустрії високих технологій, стартапах, ІТ-секторі. Зазначене важливо для оцінки ефективності використання цифрових технологій для створення нових робочих місць
Соціальний вимір інклюзивності в урбаністичному регіоні	Доступність до базових послуг (освіта, охорона здоров'я, транспорт)	Оцінка рівня доступу до ключових послуг для різних соціальних груп, зокрема для осіб з обмеженими можливостями, малозабезпечених, літніх людей та інших вразливих категорій
	Цифрове включення	Оцінка рівня доступу до цифрових технологій для різних верств населення: доступ до Інтернету, рівень цифрових навичок, можливість використання онлайн-послуг для громадян
	Рівень соціальної інтеграції	Оцінка рівня соціальної рівності, доступності житла, участі в культурних та соціальних процесах міста для різних категорій громадян. Особлива увага повинна приділятися врахуванню соціально вразливих груп (національні меншини, пенсіонери, безробітні)
	Рівень задоволення потреб міського населення	Дослідження якості життя, доступу до здоров'я, освіти, безпеки та інших соціальних благ
Технологічний аспект розвитку цифрової економіки	Індекс цифрової трансформації	Оцінка рівня впровадження цифрових технологій у різні сфери міського управління та економічної діяльності, зокрема: розумні міста, енергетичні системи, міські транспортні мережі, охорона здоров'я
	Інфраструктура цифрових послуг	Аналіз наявності і якості цифрової інфраструктури (наприклад, наявність швидкісного Інтернету, доступ до безкоштовних Wi-Fi, платформи для взаємодії з державними органами)
	Інноваційний потенціал регіону	Оцінка наявності інноваційних стартапів, науково-дослідних установ, сприяння розвитку інновацій в цифровій сфері, а також рівень їх комерціалізації та інтеграції в економіку міста
Інклюзивність в цифровій економіці	Доступ до цифрових платформ для соціально вразливих груп	Оцінка рівня доступності цифрових технологій для осіб з обмеженими можливостями, старших людей, малозабезпечених верств населення та інших маргіналізованих груп
	Рівень цифрової грамотності серед різних верств населення	Оцінка ступеня розвитку цифрових навичок у різних групах населення, зокрема серед пенсіонерів, молоді та малозабезпечених верств
	Інклюзивний дизайн міської інфраструктури	Оцінка рівня доступності міської інфраструктури (наприклад, транспорту, шкіл, лікарень) для людей з обмеженими фізичними можливостями

Етап	Складова	Характеристика
Методи оцінки та інструменти	Кількісні методи	Використання статистичних даних, індексів, таких як Індекс цифрової економіки, Індекс розвитку людського капіталу, Індекс якості життя. Анкетування та опитування для збору даних про доступність послуг, задоволеність населення
	Якісні методи	Поглиблені інтерв'ю з ключовими стейкхолдерами (представниками місцевої влади, бізнесу, громадських організацій, соціальних груп) для вивчення проблемних аспектів та можливостей розвитку інклюзивного середовища
	Аналіз великих даних	Використання даних з онлайн-платформ, соціальних мереж, державних реєстрів для аналізу трендів, поведінки населення, доступу до різних послуг та соціальних благ
	Моделювання сценаріїв розвитку	Моделювання можливих сценаріїв розвитку міського середовища з урахуванням різних стратегій цифрової трансформації та інклюзії для прогнозування майбутніх тенденцій

Джерело: сформовано авторами

Після проведення оцінки розвитку урбаністичного регіону в умовах цифрової економіки та інклюзивності, на основі отриманих результатів можна сформулювати рекомендації щодо:

- покращення цифрової інфраструктури та доступу до технологій для всіх груп населення;
- розробки та впровадження політик, що сприяють соціальній рівності та інклюзії;
- оптимізації міського управління через використання інноваційних технологій для покращення доступу до послуг;
- підвищення рівня цифрової грамотності серед соціально вразливих груп населення.

Завдяки такому підходу можна сформулювати обґрунтовані стратегії та політики для сталого і інклюзивного розвитку урбаністичних регіонів в умовах цифрової економіки.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Розвиток урбаністичного регіону в умовах цифрової економіки та інклюзивності є важливим фактором, що визначає конкурентоспроможність і сталий прогрес міст та регіонів. Цифрові технології забезпечують нові можливості для ефективного управління урбаністичними процесами, покращення інфраструктури, надання послуг, а також для створення умов для інновацій та економічного розвитку. Водночас вони відкривають шлях до вирішення соціальних проблем, підвищуючи доступність до освіти, охорони здоров'я, соціальних послуг та робочих місць.

Однак, для успішного впровадження цифрових технологій у розвитку урбаністичних регіонів необхідно забезпечити інклюзивність, тобто рівний доступ до цифрових ресурсів і технологій для всіх верств населення, незалежно від соціального статусу, віку або місця проживання. Важливо, щоб цифрові зміни не призводили до поглиблення соціальних нерівностей, а навпаки сприяли їх зменшенню, забезпечуючи рівні можливості для розвитку кожної особистості в урбаністичному середовищі.

Таким чином, розвиток урбаністичного регіону в умовах цифрової економіки потребує комплексного підходу, який включає інвестиції в інфраструктуру, навчання

населення та підтримку інноваційних ініціатив, що відповідають потребам сталого та інклюзивного розвитку. Успішна інтеграція цифрових технологій у процеси урбанізації може значно покращити якість життя в містах і сприяти їх сталому розвитку в майбутньому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Desyatnyuk O., Naumenko M., Lytovchenko I., Beketov O. Impact of Digitalization on International Financial Security in Conditions of Sustainable Development. *Problemy Ekorozwoju/Problems of Sustainable Development* 1/2024, 104-114 URL: <https://ph.pollub.pl/index.php/preko/article/view/5325/4341>
2. Desyatnyuk, O., Krysovaty, A., Ptashchenko, O. and Kyrylenko, O. (2024). Financial Security in the Conditions of Globalization: Strategies and Mechanisms for the Protection of National Interests. *Econ. Aff.*, 69(Special Issue): 261-268 URL: <https://ndpublisher.in/admin/issues/EAv69n1z1.pdf>
3. Doran J., McCarthy N., O'Connor M. The role of entrepreneurship in stimulating economic growth in developed and developing countries. *Cogent Economics & Finance*. 2018. Vol. 6. Iss. 1. Art. 1442093. DOI: <https://doi.org/10.1080/23322039.2018.1442093>
4. Florida R. *The Rise of the Creative Class. And How It's Transforming Work, Leisure and Everyday Life*. Basic Books, 2003. 434 p.
5. Gallego-Losada, M.-J., Montero-Navarro, A., García-Abajo, E., & Gallego-Losada, R. (January, 2023). Digital financial inclusion. Visualizing the academic literature. *Research in International Business and Finance*, Vol. 64. URL: <https://doi.org/10.1016/j.ribaf.2022.101862>
6. Gupta J., Cornelissen V., Ros-Tonen M. Inclusive development. *Encyclopedia of Global Environmental Governance and Politics*. Cheltenham, 2015. P. 35-44.
7. Harvey D. *Rebel Cities: From the Right to the City to the Urban Revolution*. London. New York: Verso, 2013. 208 p.
8. Rüßmann M. *Industry 4.0: The Future of Productivity and Growth in Manufacturing Industries*. The Boston Consulting Group. Inc. 2015. URL: https://www.bcg.com/publications/2015/engineered_products_project_business_industry_4_future_productivity_growth_manufacturing_industries
9. Smart Cities and Communities Act of 2019. HR 2636. Congress.gov. URL: <https://www.congress.gov/bill/116th-congress/house-bill/2636/text?q=%7B%C2%BBsearch%C2%BB%3A%5B%C2%BBsmart+Cities+and+Communities+Act%C2%BB%5D%7D+&r=1&s=2>
10. Smart-інфраструктура у сталому розвитку міст: світовий досвід та перспективи України. URL: <https://razumkov.org.ua/uploads/other/2021-SMART-%D0%A1YTI-SITE.pdf>
11. Геєць В.М. Формування економічного профілю стратегічно важливих видів промислової діяльності в Україні (ретроспективний погляд). *Економіка України*. 2023. №8 (741). С. 3-27. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewById/1834084>
12. Кожина А. В. Фактори інклюзивного місцевого розвитку: підходи до класифікації. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*. Серія : Державне управління. 2018. № 4. С. 21-30.
13. Кривоніс О.П. Розумні міста України. Що таке смарт-сіті і як це працює URL: <https://www.bezpeka-shop.com/ua/blog/obzor/umnye-goroda-ukrainy-chto-takoe-smart-siti-i-kak-eto-rabotaet/>
14. Крисоватий А. Четверта промислова революція : зміна напрямів міжнародних інвестиційних потоків [Електронний ресурс] : монографія / А. І. Крисоватий, О. М. Сохацька, І. В. Скавронська [та ін.] ; за наук. ред. А. І. Крисоватого та О. М. Сохацької. - Тернопіль : Осадца Ю. В., 2018. - 480 с.
15. Крисоватий А., Десятнюк О., Птащенко О. Digital inclusion: financial and marketing aspects. *Журнал стратегічних економічних досліджень*, № 3(14), 2023. - С. 93-102. URL: <https://economy.knutd.edu.ua/wp-content/uploads/sites/17/2023/08/3-2023-10.pdf>. DOI: 10.30857/2786-5398.2023.3.10
16. Птащенко, О., Резнікова, Н., & Іващенко, О. (2023). МІЖНАРОДНІ СТРАТЕГІЧНІ АЛЬЯНСИ В УМОВАХ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ І РОЗВИТКУ РИНКУ ДАНИХ. *Європейський науковий журнал Економічних та Фінансових інновацій*, 2(12), 214-227. <https://doi.org/10.32750/2023-0218> URL: <https://journal.eae.com.ua/index.php/journal/article/view/250>
17. Сімків Л.Є. Ринкова інфраструктура: елементи та значення в ринковій економіці. Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. 2020. Вип.4 (144). С. 3-7. URL: [https://ird.gov.ua/sep/sep20204\(144\)/sep20204\(144\)_003_SimkivL.pdf](https://ird.gov.ua/sep/sep20204(144)/sep20204(144)_003_SimkivL.pdf)
18. Цимбалюк І. Концептуальні засади інклюзивного розвитку регіону в умовах фінансової децентралізації. *Інноваційна економіка*. 2019. № 5-6(80). С. 125-132.

Tatyana Shtal

Doctor of Science (Economics), Professor
Vice-rector for Scientific Work
Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics
Kharkiv, Ukraine
ORCID ID: 0000-0003-1256-9854
e-mail: shtaltv@gmail.com

Yurii Zaitsev

Doctor of Science (Economics), Professor
Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics
Kharkiv, Ukraine
ORCID ID: 0000-0001-8368-8127
e-mail: shanoviy@ukr.net

DEVELOPMENT OF AN URBAN REGION IN THE CONTEXT OF THE DIGITAL ECONOMY AND INCLUSIVENESS

Abstract. The modern development of urban regions cannot be imagined without taking into account the impact of digital technologies that transform both the economic and social structure of cities and regions. The digital economy has become an important factor in the formation of new opportunities for the development of urban areas, which opens up new prospects for economic growth, innovation and an increase in the standard of living of the population. In particular, digitalization has a direct impact on the development of infrastructure, business environment, educational and social services, which allows creating conditions for inclusive development. Urban regions, with their developed infrastructure, high level of urbanization and significant concentration of human resources, are the most favorable for the adaptation and integration of digital technologies. At the same time, the growing level of digital inclusion is becoming an important element in ensuring equal access to resources and opportunities for all population groups, regardless of their social or economic status. The purpose of the presented work is to determine the main features of the development of an urban region in the context of the emergence of inclusiveness and the digital economy. The main methods presented in the work are: analysis, synthesis, logical method, generalization, comparison, juxtaposition, deduction, induction, graphical method. The development of urban regions in the conditions of the digital economy and inclusiveness requires not only the effective use of modern technologies, but also the formation of strategies to ensure equal opportunities for every resident of the city or region. This process includes both technological innovations and social, economic and cultural aspects that ensure the harmonious development of urban space. In general, the development of digital technologies enables urban regions to solve problems related to urbanization, such as infrastructure congestion, environmental pollution, high unemployment, social inequality and others. But at the same time, this creates new challenges that require the adaptation of urban systems and improvement of management strategies in the conditions of rapid technological change. That is why the development of urban regions in the context of the digital economy and inclusiveness is extremely important for building a sustainable, fair and innovative urban model that would ensure the growth of both the economic potential of the regions and equality of opportunities for all categories of the population.

Keywords: urban region; digital economy; digital transformation; inclusion; inclusive development; economic development.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

1. Desyatnyuk, O., Naumenko, M., Lytovchenko, I., & Beketov, O. (2024). Impact of Digitalization on International Financial Security in Conditions of Sustainable Development. *Problemy Ekorozwoju/Problems of Sustainable Development*, 1, 104–114. Retrieved from <https://ph.pollub.pl/index.php/preko/article/view/5325/4341>
2. Desyatnyuk, O., Krysovatty, A., Ptashchenko, O., & Kyrylenko, O. (2024). Financial Security in the Conditions of Globalization: Strategies and Mechanisms for the Protection of National Interests. *Economic Affairs*, 69(Special Issue), 261–268. Retrieved from <https://ndpublisher.in/admin/issues/EAv69n1z1.pdf>
3. Doran, J., McCarthy, N., & O'Connor, M. (2018). The role of entrepreneurship in stimulating economic growth in developed and developing countries. *Cogent Economics & Finance*, 6(1), Article 1442093. <https://doi.org/10.1080/23322039.2018.1442093>

4. Florida, R. (2003). The Rise of the Creative Class: And How It's Transforming Work, Leisure and Everyday Life. Basic Books.
5. Gallego-Losada, M.-J., Montero-Navarro, A., García-Abajo, E., & Gallego-Losada, R. (2023, January). Digital financial inclusion: Visualizing the academic literature. Research in International Business and Finance, 64. <https://doi.org/10.1016/j.ribaf.2022.101862>
6. Gupta, J., Cornelissen, V., & Ros-Tonen, M. (2015). Inclusive development. In Encyclopedia of Global Environmental Governance and Politics (pp. 35–44). Cheltenham: Edward Elgar.
7. Harvey, D. (2013). Rebel Cities: From the Right to the City to the Urban Revolution. London & New York: Verso.
8. Rüßmann, M. (2015). Industry 4.0: The Future of Productivity and Growth in Manufacturing Industries. The Boston Consulting Group. Retrieved from https://www.bcg.com/publications/2015/engineered_products_project_business_industry_4_future_productivity_growth_manufacturing_industries
9. Smart Cities and Communities Act of 2019, H.R. 2636. (2019). Retrieved from <https://www.congress.gov/bill/116th-congress/house-bill/2636/text>
10. Smart Infrastructure in Sustainable City Development: Global Experience and Perspectives for Ukraine. (n.d.). Retrieved from <https://razumkov.org.ua/uploads/other/2021-SMART-%D0%A1YTI-SITE.pdf>
11. Heiets, V. M. (2023). Formation of the Economic Profile of Strategically Important Types of Industrial Activity in Ukraine (A Retrospective View) [in Ukrainian]. Ekonomika Ukrainy (Economy of Ukraine), 8(741), 3–27. Retrieved from <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/1834084> [in Ukrainian].
12. Kozhyna, A. V. (2018). Factors of Inclusive Local Development: Approaches to Classification [in Ukrainian]. Visnyk Natsionalnoi Akademii Derzhavnoho Upravlinnia pry Prezidentovi Ukrainy. Seriya: Derzhavne Upravlinnia (Bulletin of the National Academy of Public Administration under the President of Ukraine. Series: Public Administration), 4, 21–30. [in Ukrainian].
13. Kryvonis, O. P. (n.d.). Smart Cities of Ukraine: What Is a Smart City and How Does It Work? Retrieved from <https://www.bezpeka-shop.com/ua/blog/obzor/umnye-goroda-ukrainy-chto-takoe-smart-siti-i-kak-eto-rabotaet/> [in Ukrainian].
14. Krysovatyi, A., Sokhatska, O. M., Skavronska, I. V., et al. (2018). The Fourth Industrial Revolution: Changing Directions of International Investment Flows [Monograph, in Ukrainian]. In A. I. Krysovatyi & O. M. Sokhatska (Eds.). Ternopil: Osadtsa Yu. V. [in Ukrainian].
15. Krysovatyi, A., Desyatnyuk, O., & Ptashchenko, O. (2023). Digital Inclusion: Financial and Marketing Aspects [in Ukrainian]. Zhurnal Stratehichnykh Ekonomichnykh Doslidzhen (Journal of Strategic Economic Studies), 3(14), 93–102. <https://econ-vistnyk.knuid.edu.ua/wp-content/uploads/sites/17/2023/08/3-2023-10.pdf> <https://doi.org/10.30857/2786-5398.2023.3.10> [in Ukrainian].
16. Ptashchenko, O., Reznikova, N., & Ivashchenko, O. (2023). Міжнародні стратегічні альянси в умовах цифрових трансформацій і розвитку ринку даних [International Strategic Alliances in the Context of Digital Transformations and Data Market Development]. Yevropeyskyi Naukovyi Zhurnal Ekonomichnykh ta Finansovykh Innovatsii (European Scientific Journal of Economic and Financial Innovations), 2(12), 214–227. <https://doi.org/10.32750/2023-0218> Retrieved from <https://journal.eae.com.ua/index.php/journal/article/view/250> [in Ukrainian].
17. Simkiv, L. Ye. (2020). Market Infrastructure: Elements and Significance in a Market Economy [in Ukrainian]. Sotsialno-Ekonomichni Problemy Suchasnoho Periodu Ukrainy (Socio-Economic Problems of the Modern Period of Ukraine), 4(144), 3–7. Retrieved from [https://ird.gov.ua/sep/sep20204\(144\)/sep20204\(144\)_003_SimkivL.pdf](https://ird.gov.ua/sep/sep20204(144)/sep20204(144)_003_SimkivL.pdf) [in Ukrainian].
18. Tsymbaliuk, I. (2019). Conceptual Foundations of Inclusive Regional Development Under Financial Decentralization. Innovatsiina Ekonomika (Innovative Economy), 5–6(80), 125–132. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 03.12.24

Рецензовано 20.12.24

Опубліковано 31.12.2024 р.

This work is licensed under Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License.